

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ชีวิตที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคลทุกคน (วิภาพร มาพบสุข. 2545 : 45) ดังนั้นเป้าหมายหลักของการพัฒนาประชากรในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็ตามย่อมต้องการให้ประชากรในประเทศของตนเองมีคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับในประเทศไทยก็เช่นกัน จะเห็นได้จากแผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) ได้กล่าวว่าผู้สูงอายุ ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคม แต่สามารถมีส่วนร่วมเป็นพลังพัฒนาสังคม จึงควรได้รับการส่งเสริมและเกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน และให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีให้นานที่สุด ขณะเดียวกันผู้สูงอายุที่ประสบความทุกข์ยากต้องได้รับความเกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน สังคมและรัฐอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

โครงสร้างประชากรของประเทศไทยอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยประชากรสูงอายุ (60 ปีหรือมากกว่า) มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจาก 1.12 ล้านคนในปี พ.ศ. 2503 ไปเป็น 4.5 – 5.7 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2543 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 6.8 – 7.6 และ 11 ล้านคนในปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2563 ตามลำดับ ประการสำคัญการเปลี่ยนแปลงนี้กำลังนำประเทศไทยไปสู่สถานะที่เรียกว่า “ภาวะประชากรสูงอายุ” (Population Aging) สัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 1.7 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.9 ของประชากรทั้งประเทศในปี พ.ศ. 2513 เป็น 5.9 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.6 ในปี พ.ศ. 2543 และจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยคาดว่าจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.8 ในปี พ.ศ. 2563 ผู้สูงอายุเพศหญิงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.3 ในปี พ.ศ. 2513 เป็นร้อยละ 10.3 ในปี พ.ศ. 2543 ส่วนผู้สูงอายุเพศชายเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.6 ในปี พ.ศ. 2513 เป็นร้อยละ 8.7 ในปี พ.ศ. 2543 และคาดการณ์ว่าจะมีผู้สูงอายุเพศหญิงสูงถึงร้อยละ 18.5 ในปี พ.ศ. 2563 ขณะที่ผู้สูงอายุเพศชายเพียงร้อยละ 15.0 ในปี พ.ศ. 2563 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุ พ.ศ. 2550)

จากการรายงานขององค์กรสหประชาชาติ ระบุว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 1:10 ของประชากร โลกในปี 2545 จะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 1:5 ในปี 2593 และ โครงสร้างประชากรก็จะเปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม จะเป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์โลกที่จะ มีจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มากกว่าประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ในปี 2593 ตัวเลขของกลุ่มผู้สูงอายุ โลกจะเพิ่มขึ้นจาก 629 ล้านคน เป็น 2,000 ล้านคน และมากกว่า ครึ่งหนึ่งของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จะอยู่ในทวีปเอเชีย สำหรับประเทศไทย คาดกันว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีประชากรสูงอายุเท่ากับหรืออาจจะมากกว่าประชากรเด็ก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประเทศอื่นๆอีกหลายประเทศในโลก ทั้งนี้การขยายตัวของ ประชากรสูงอายุของประเทศเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติที่นำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้าน การแพทย์และสาธารณสุข ส่งผลให้อายุขัยโดยเฉลี่ยของประชากรสูงขึ้น ประกอบกับนโยบาย ด้านประชากรของประเทศที่ต้องการลดอัตราการเพิ่มประชากร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ โครงสร้างประชากรอย่างชัดเจน ในปี พ.ศ. 2538 คือ สัดส่วนของประชากรวัยเด็กลดลง และมี ประชากรอายุยืนยาวขึ้น (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. 2546 : 69-92)

จากการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ และการที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับตัวผู้สูงอายุเองก็มีการ เปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน ได้แก่การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จากที่เคยแข็งแรงก็เริ่ม เสื่อมสภาพลงเรื่อยๆ ทั้งทางโครงสร้างและหน้าที่ทุกระบบของร่างกายตามวัยที่สูงขึ้น และผล จากการเสื่อมของร่างกายส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดการเจ็บป่วยจากโรคร้ายต่างๆ ง่ายขึ้น เช่น โรคข้อ เสื่อม โรคเบาหวาน ความดันโลหิต โรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นต้น การเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ จากเป็นบุคคลที่มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว เนื่องจาก สภาพร่างกายที่เสื่อมโทรมไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ผลที่ตามมาคือทำให้รายได้ลดลงหรือ การขาดรายได้ไป โดยที่ผู้สูงอายุยังมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อการดำรงชีพและการใช้จ่ายเพื่อ รักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและเศรษฐกิจของผู้สูงอายุนี้ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุด้วย การเปลี่ยนแปลง ทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุมักเป็นไปในทางลบจากสาเหตุหลายประการ การจากไปของคู่ สมรสหรือบุตร หรือเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันทำให้เกิดความรู้สึกเศร้า เหงา ว่างเปล่า และ โดดเดี่ยว ความเสื่อมทางด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระทำให้ความสวยงามของ หน้าตาและผิวพรรณลดลง ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเองและเกิดความวิตกกังวล จากข้อจำกัด ทางด้านร่างกาย และเศรษฐกิจทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นมากขึ้น

ผู้สูงอายุจะเกิดความวิตกกังวลต่อความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิต สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุทั้งสิ้น ผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมย่อมส่งผลต่อสุขภาพที่ดี จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่าหากผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลที่ดีย่อมส่งผลถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดี คุณภาพชีวิตจึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงสภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ดังนั้นการศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในปัจจุบันจึงมีความจำเป็น เนื่องจากผู้สูงอายุแต่ละคน แต่ละพื้นที่และแต่ละวัฒนธรรมมีความแตกต่างกัน การศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจะสะท้อนสถานะความเป็นอยู่ ความสามารถในการดำรงชีวิต สภาพสุขภาพ สภาพแวดล้อม สภาพจิตใจและความพึงพอใจ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุ ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ คือ การที่วัยแรงงานมีรายได้ไม่เพียงพอกับภาระที่ต้องแบกรับเลี้ยงดูวัยสูงอายุ เพราะวัยผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานเพื่อหารายได้เหมือนในอดีต หรืออาจกล่าวได้ว่า การเพิ่มขึ้นของประชากรวัยสูงอายุมีผลทำให้อัตราส่วนภาระพึ่งพิงวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นด้วย จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า อัตราส่วนภาระพึ่งพิงวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.55 ในปี พ.ศ. 2533 เป็นร้อยละ 36.16 ในปี พ.ศ. 2573 จึงทำให้วัยแรงงานต้องหางานเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไป โดยงานส่วนใหญ่จะอยู่นอกท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยหรืออยู่ในตัวเมืองที่มีความเจริญ เพราะในเมืองมีงานที่หลากหลายและมีค่าตอบแทนที่สูงกว่าในถิ่นฐานของตนเอง ส่งผลให้วัยแรงงานต้องย้ายถิ่นฐานไปทำงานในตัวเมืองมากขึ้น ซึ่งการย้ายถิ่นฐานดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาด้านสังคมตามมาคือ ผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพังหรือถูกละเลย ขาดที่พึ่ง ขาดคนดูแล ทำให้สภาพจิตใจของผู้สูงอายุเสื่อมลง กล่าวคือ การที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่ลำพังหรือถูกละเลย ขาดคนดูแล ส่งผลให้ผู้สูงอายุเหงา รู้สึกหดหู่ บางรายคิดว่าตนเองไร้ค่าหรืออาจทำให้เกิดโรคซึมเศร้าได้ ซึ่งสอดคล้องกับการผลสำรวจจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขพบว่า ผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่มีภาวะเจ็บป่วยด้วย โรคซึมเศร้า โรคเบาหวาน โรคสมองเสื่อม โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ มากขึ้น ดังนั้นถ้ามีการเตรียมพร้อมตั้งรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ก่อนย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุและมีผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นด้วย เพราะคุณภาพชีวิตถือเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภาพรวมของผู้สูงอายุว่าเป็นเช่นไร คือ มีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพและด้านทัศนคติเป็นอย่างไร

ดังนั้นควรได้มีการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เนื่องจากสังคมผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงไปดังที่กล่าวข้างต้น ทำให้สังคมตระหนักถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อที่จะให้ผู้สูงอายุได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างสม่ำเสมอ ความสบายใจที่ส่งผลถึงอารมณ์ความรู้สึก ความเป็นอยู่ที่ดีที่สามารถใช้ชีวิตประจำวันคุณภาพชีวิตได้ในระดับหนึ่ง ก่อให้เกิดความรู้สึกภูมิใจในตัวเองของผู้สูงอายุในด้านการประกอบอาชีพเลี้ยงตน ตลอดจนสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมทำให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการใช้ชีวิตในสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การดำรงชีวิตต่อไปอย่างมีความสุข และสามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ครอบครัวและสังคมได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นองค์กรที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และ ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั้น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส และด้านการสังคมสงเคราะห์ ไว้ในหมวด 2 มาตรา 16(10) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสังคมสงเคราะห์ และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งจะเห็นว่า ในปัจจุบันการจัดบริการสาธารณะในด้านสวัสดิการสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชน ได้มีการดำเนินการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ งบประมาณ และ บุคลากรบางส่วนจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ไปให้ส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอมโน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2552 และได้กำหนดกองสวัสดิการสังคมขึ้น โดยกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการเด็กและเยาวชน งานกิจการสตรีและคนชรา งานพัฒนาชุมชน งานส่งเสริมและสวัสดิการสังคม ซึ่งภาระงานในกลุ่มงานบริการสวัสดิการสังคมนี้ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพชีวิตหรือความเป็นอยู่ของประชาชนมากที่สุด แต่มีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่างานในกลุ่มงานด้านกายภาพ เป็นงานที่ต้องมีการติดตามผลในระยะยาว ผลงานจะเกิดในลักษณะการอยู่ดีกับดีของประชาชน ประชาชนมีความพึงพอใจในการ

ดำรงชีวิต มีความมั่นคงทั้งทางด้านการดำรงชีวิตและจิตใจ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เทศบาลตำบลสงเปลือยมีการวางแผนพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ และ เพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลมาปรับใช้และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อาชีพ จำนวนบุตร และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ อาชีพ จำนวนบุตรและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการวิจัย คือ พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ 2555 จำนวน 778 คน เพื่อใช้คำนวณกลุ่มตัวอย่าง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชนผู้มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากเทศบาลตำบลสงเป็ล้อย ประจำปีงบประมาณ 2555 จำนวน 778 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คนโดยวิธีการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane)

3. ระยะเวลาการทำวิจัย ระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เดือนธันวาคม 2555

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

4.1.1. คุณลักษณะส่วนบุคคล

- 1) เพศ
- 2) อาชีพ
- 3) จำนวนบุตร
- 4) หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

4.2.1. ด้านร่างกาย

4.2.2. ด้านจิตใจ

4.3.3. ด้านสังคม

4.4.4. ด้านสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัย เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลสงเป็ล้อย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้แก่ เทศบาลตำบลสงเป็ล้อย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสงเป็ล้อย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่อาศัยในเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในงานวิจัยนี้ คือ เพศ อาชีพ จำนวนบุตร และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

คุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ ความพึงพอใจในชีวิต การมีความสุข การรับรู้สถานของบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมโดยสัมพันธ์กับเป้าหมาย และความคาดหวังของตน และความพึงพอใจในชีวิตทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม และสภาพแวดล้อมของบุคคล ภายใต้วัฒนธรรม วิถีชีวิตของแต่ละบุคคล และบริบทของสังคมของบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. **คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย** หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ทางด้านร่างกายการมีสุขภาพแข็งแรง หรือการไม่มีโรคประจำตัว และโรคภัยไข้เจ็บ การดูแลรักษาสุขภาพในเรื่องของการออกกำลังกาย การตรวจสุขภาพ และการรับประทานอาหารที่เหมาะสมของผู้สูงอายุ

2. **คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ** หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่อย่างมีความสุขทางจิตใจ ไม่มีความกังวลใจ หรือไม่สบายใจต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งในที่อยู่อาศัยและเรื่องโดยปกติทั่วไปของผู้สูงอายุ

3. **คุณภาพชีวิตด้านสังคม** หมายถึง สภาพความรู้สึของผู้สูงอายุที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับบุคคลในชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนหรือสังคม เช่น กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมวันผู้สูงอายุ รวมถึงการร่วมงานสังสรรค์หรืองานสังคมและการได้รับการยอมรับ

4. **คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม** หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุมีความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความปลอดภัยจากการโจรกรรมทรัพย์สินในชุมชน ความปลอดภัยระหว่างการเดินทางในบริเวณชุมชน รวมถึงความพอใจในระบบรักษาความปลอดภัยและเตือนภัยและสภาพความเป็นอยู่ที่ปราศจากสิ่งเสียดสี การพนัน แหล่งมั่วสุมอบายมุขต่าง ๆ และการทะเลาะวิวาทในชุมชนของผู้สูงอายุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง วางแผนพัฒนา ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลสงเปลือยสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานอื่นที่สนใจได้อีกด้วย